

VIENKĀRŠO FINANŠU INSTRUMENTU SARAKSTS

Vienkāršie finanšu instrumenti – Finanšu instrumentu tirgus likuma 126.².panta divpadsmitās daļas 1) punkta a) - e) apakšpunktos minētie finanšu instrumenti:

a) akcijas, kuras ir iekļautas dalībvalsts regulētajā tirgū vai līdzvērtīgā ārvalsts tirgū, vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā (DT sistēmā), izņemot akcijas, kurās ietverts atvasinātais instruments,

b) obligācijas vai cita veida parāda vērtspapīri, kuri ir iekļauti dalībvalsts regulētajā tirgū vai līdzvērtīgā ārvalsts tirgū, vai DT sistēmā, izņemot tos, kuros ietverts atvasinātais instruments vai struktūra, kas klientam apgrūtina saistītā riska izpratni,

c) naudas tirgus instrumenti, izņemot tos, kuros ietverts atvasinātais instruments vai struktūra, kas klientam apgrūtina saistītā riska izpratni,

d) ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības, izņemot strukturētas ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības, kā minēts Regulas Nr. 583/2010 36. panta 1. punkta otrajā daļā,

e) strukturēti noguldījumi, izņemot tos, kuros iekļauta struktūra, kas klientam apgrūtina izprast risku un ienesīgumu vai izmaksas, kas saistītas ar pirmstermiņa atteikšanos no produkta,

f) citi vienkāršie finanšu instrumenti, kas atbilst šādiem Komisijas deleģētās regulas (ES) 2017/565 (2016. gada 25. aprīlis), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/65/ES attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību organizatoriskām prasībām un darbības nosacījumiem un jēdzienu definīcijām minētās direktīvas mērķiem 57.pantā norādītajiem kritērijiem:

- uz tiem neattiecas Eiropas parlamenta un padomes direktīvas 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES (turpmāk – MiFID II) 4. panta 1. punkta 44. apakšpunkta c) punkts – “jebkādi citi vērtspapīri, kas dod tiesības iegādāties vai pārdot šādus pārvedamus vērtspapīrus vai paredz norēķinu naudā, ko nosaka, atsaucoties uz pārvedamiem vērtspapīriem, valūtām, procentu likmēm vai ienesīgumu, precēm vai citiem rādītājiem” vai tās I pielikuma C iedaļas 4. līdz 11. punkts;
- pastāv iespēja tos bieži laist apgrozībā, atpirkt, vai citādi pārdot par tirgus dalībniekiem publiski pieejamām cenām, kas ir tirgus cenas vai cenas, kuras ir pieejamas vai apstiprinātas no emitenta neatkarīgās vērtēšanas sistēmās;
- tie neietver nekādas pastāvošas vai iespējamās saistības klientam, kas pārsniedz instrumenta iegādes izmaksas;
- tie neietver klauzulu, noteikumu vai nosacījumu, kas varētu būtiski mainīt ieguldījuma būtību, risku vai, piemēram, ieguldījumi, kas ietver tiesības pārvērst finanšu instrumentu citā ieguldījumā;
- tie neietver tiešas vai netiešas izstāšanās maksas, kuru dēļ ieguldījums varētu zaudēt likviditāti arī tad, ja būtu vairākas tehniskas iespējas tos pārdot, izpirkt vai citādi realizēt;
- atbilstīga informācija par to īpašībām ir publiski pieejama, un var pieņemt, ka tā ir viegli saprotama un ļauj vidusmēra privātam klientam pieņemt apzinātu lēmumu par to, vai veikt darījumus ar šiem instrumentiem.

Finanšu instrumentu, kuri ir uzskatāmi par Vienkāršiem finanšu instrumentiem, piemēri:

- Obligācijas, kuras tirgo ES vai līdzvērtīgās tirdzniecības vietās,
- Parādzīmes un citi parāda instrumenti,
- Akcijas, kas tiek tirgotas ES vai līdzvērtīgās tirdzniecības vietās (t.sk. ADR, GDR, ETF (UCITS)),
- Naudas tirgus instrumenti,
- Naudas tirgus atvērtie UCITS-fondi,
- Fiksētā ienākuma vērtspapīri, kuras tirgo ES vai līdzvērtīgās tirdzniecības vietās (izņemot tās obligācijas vai parāda vērtspapīrus, kuri ietver atvasinātos finanšu instrumentus),
- UCITS fondi.
- Atvērtie obligāciju UCITS-fondi;
- Atvērtie sabalansētie UCITS-fondi;
- Atvērtie akciju UCITS-fondi;
- Citi atvērtie UCITS-fondi.

Par Vienkāršiem finanšu instrumentiem **nav uzskatāmi** šādi finanšu instrumenti:

Instrumenta kategorija	Nepilns piemēru saraksts
Parāda instrumenti, kuri ietver atvasināto instrumentu	a) konvertējamās un maināmās obligācijas b) indeksētās obligācijas un turbo sertifikāti c) obligācijas, kurām iespējama konversija d) obligācijas ar emitenta tiesībām atpirkt pirms termiņa un obligācijas ar ieguldītāja tiesībām pieprasīt pirmstermiņa dzēšanu e) kredītiem piesaistītās obligācijas f) garantijas iespējas līgums
Parāda instrumenti, kuros ietverta struktūra, kas klientam apgrūtina saistītā riska izpratni	a) Parāda instrumenti, kuru ienesīgums ir atkarīgs no noteiktā aktīvu kopuma (portfeļa) atdeves. Piemēri: ar aktīviem nodrošināti vērtspapīri un ar aktīviem nodrošināti komerciālie vērtspapīri, ar mājokļu hipotēkām nodrošināti vērtspapīri, ar komerciālām hipotēkām nodrošināti vērtspapīri, nodrošinātie parāda instrumenti b) Parāda instrumenti, kuru dzēšana ir atkarīga no citu personu turējumā esošo parādu atmaksas. Piemēri: - pakārtotie parāda instrumenti; - sertifikāti (kā definēts MiFID II 2. panta 1. punkta 27. apakšpunktā). c) Parāda instrumenti, kad emitentam pieder rīcības brīvība mainīt instrumenta naudas plūsmu. d) Parāda instrumenti bez noteikta atmaksas datuma vai termiņa. Piemēri: nenoteikta termiņa obligācijas. e) Parāda instrumenti, kam ir neparasts vai nezināms bāzes aktīvs. Piemēri: - parāda instrumenti, kuru vērtība atkarīga no tāda bāzes aktīva, kā, piemēram, nepubliskie standarti, sintētiskie indeksi, nišas tirgi, ļoti tehniski rādītāji (tai skaitā cenu svārstības un mainīgo rādītāju kombinācijas), vērtības; - katastrofas obligācijas. f) Parāda instrumenti ar kompleksiem mehānismiem ienesīguma noteikšanai vai aprēķināšanai. Piemēri: parāda instrumenti, kuri ir strukturēti tā, ka paredzētā ieņēmumu plūsma var bieži un/vai ievērojami mainīties dažādos instrumenta dzīves laika posmos tāpēc, ka ir ievērotas konkrētas iepriekš noteiktas robežvērtības vai ir sasniegti noteikti laika periodi. g) Parāda instrumenti, kuri strukturēti tā, ka var neparedzēt pamatsummas atmaksu pilnā apmērā: - iekšējā rekapitalizācijā iekļaujamie parāda instrumenti h) Parāda instrumenti, kurus emitējusi īpašam nolūkam dibināta sabiedrība apstākļos, kad parāda instrumenta nosaukums vai īpašam nolūkam dibinātas sabiedrības juridiskais nosaukums var maldināt ieguldītājus par emitenta vai galvotāja identitāti; i) Parāda instrumenti ar kompleksiem galvojuma mehānismiem. Piemēri: - parāda instrumenti ar galvojuma mehānismu, ja galvotāja saistības iestājas atkarībā no viena vai vairākiem nosacījumiem papildus emitenta saistību nepildīšanai; - parāda instrumenti ar galvojuma mehānismu, ja galvojuma apjoms vai faktiskā galvotāja saistību iestāšanās ir pakļauti laika ierobežojumiem. j) Parāda instrumenti ar sviras funkcijām.
Strukturētie noguldījumi, kuros ietverta struktūra, kas klientam apgrūtina ienesīguma riska izpratni	Strukturētie noguldījumi gadījumos, ja: a) vairāk kā viens mainīgais rādītājs ietekmē ienesīgumu. Piemēri: - strukturētie noguldījumi, ja instrumentu vai aktīvu grozam ir jāpārsniedz norādītais etalons, lai ienākums tiktu izmaksāts; - strukturētie noguldījumi, ja ienesīgumu nosaka divu vai vairāku indeksu kombinācija. b) ir sarežģīta kopsakarība starp ienesīgumu un attiecīgo mainīgo rādītāju vai mehānismu, kas nosaka vai aprēķina ienesīgumu. Piemēri:

	<p>- strukturētie noguldījumi ir strukturēti tā, ka mehānisms, pēc kura indeksa cenu līmenis tiek atspoguļots ienesīgumā, ietver dažādus tirgus datu punktus (t.i., ir jāiestājas vienam vai vairākiem rādītājiem vai apstākļiem) vai vairākus indeksa mērījumus dažādos datumos;</p> <p>- strukturētie noguldījumi ir strukturēti tā, ka kapitāla pieaugums vai procentu maksājumi noteiktos apstākļos pieaug vai samazinās;</p> <p>- strukturētie noguldījumi ir strukturēti tā, ka paredzamā ieņēmumu plūsma var bieži un/vai ievērojami mainīties dažādos laika posmos instrumenta darbības laikā.</p> <p>c) ienesīguma aprēķināšanā iesaistītais mainīgais rādītājs ir nezināms vai neparasts vidusmēra privātajam ieguldītājam. Piemēri: strukturētie noguldījumi, ja ienesīgums ir saistīts ar nišas tirgu, firmas pašas izveidoto indeksu vai citu nepublisko etalonu, sintētisko indeksu vai ļoti tehnisku rādītāju, kā, piemēram, aktīvu cenas svārstīguma rādītājs.</p> <p>d) līgums dod kredītiestādei vienpusējas tiesības izbeigt līgumu pirms termiņa.</p>
Strukturētie noguldījumi, kuros ietverta struktūra, kas klientam aprūpina izpratni par izmaksām par pirmstermiņa pārtraukšanu	<p>Strukturētie noguldījumi gadījumos, ja:</p> <p>a) pārtraukšanas maksa nav fiksēta summa. Piemēri:</p> <ul style="list-style-type: none">- strukturētie noguldījumi ar mainīgu vai "maksimālo" pārtraukšanas maksu (t.i. tiek iekasēta maksa līdz 300 eiro apmērā pirmstermiņa pārtraukšanas gadījumā);- strukturētie noguldījumi, kas pārtraukšanas maksas aprēķinam izmanto mainīgo faktoru, kā, piemēram, procentu likme. <p>b) pārtraukšanas maksa nav fiksēta ikmēneša summa, kas noteikta līdz noteiktam termiņam. Piemēri:</p> <ul style="list-style-type: none">- strukturētie noguldījumi ar mainīgu vai "maksimālo" pārtraukšanas ikmēneša maksu, kas atlikusi līdz noteiktajam termiņam (t.i. tiek iekasēta ikmēneša maksa līdz 50 eiro apmērā pirmstermiņa pārtraukšanas gadījumā); <p>c) pārtraukšanas maksa nav izteikta procentos no sākotnēji ieguldītās summas. Piemēri:</p> <ul style="list-style-type: none">- strukturētie noguldījumi ar pārtraukšanas maksu, kas ir vismaz vienāda ar peļņas summu, kas uzkrāta līdz pirmstermiņa pārtraukšanas datumam.

Finanšu instrumentu, kuri **nav uzskatāmi** par Vienkāršiem finanšu instrumentiem, piemēri:

- Valūtas mijmaiņas darījumi (SWAP) un valūtas nākotnes darījumi Forward ar fizisku bāzes aktīva piegādi;
- Slēgto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības;
- Citas ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības, pie UCITS-fondi nepieskaitāmie fondi;
- Procentu likmju mijmaiņas līgumi - Interest rate swap (IRS);
- NDF - Non deliverable forwards;
- Maržinālie valūtas darījumi - FOREX (valūtas maiņas darījumi, darījumi ar dārgmetāliem - BULLION) uz SPOT un FORWARD bāzes;
- Biržas maržinālie darījumi - darījumi ar biržas atvasinātajiem finanšu instrumentiem (fjūčeri un opcijas uz fjūčeriem);
- Ārpusbiržas darījumi - darījumi ar ārpusbiržas atvasinātajiem finanšu instrumentiem. Ārpusbiržas mijmaiņas līgumi - OTC SWAPS;
- REPO darījumi, REVERSE REPO darījumi;
- Darījumi ar brokera kredīta (maržinālā kredīta) piešķiršanu - īso pozīciju atvēršana;
- Opciju darījumi;
- Finanšu līgumi par starpību (CFD);
- Strukturētie finanšu produkti ar pamatsummas atmaksas garantiju;
- Visi pārējie investīciju fondi - hedž fondi u.c.
- FI īsā pārdošana (short selling).